

EL LLENGUATGE

Tenir-ne

La societat de consum ens ha proposat, com és sabut, l'adquisició de tota mena d'aparells, d'objectes i d'andròmines... Alguns d'ells, els més modestos i de més poca significació, els de caràcter més netament domèstic, han estat adquirits, en cada cas, sense subratllar-ho amb xim-xim condigne. Però l'adquisició dels de més supòsit, com la televisió, el cotxe, la televisió de colors, ara el video... ha constituït sovint una fita memorable en els annals de cada família, trompetejada escaiementment amb crits d'eufòria anàlegs al que serví de títol a un sainet, *Ja tenim sis-cents!*, dels quals no vacil·lava a fer-se ressò el cor admirat: *Ja tenen sis-cents!*

Des de fa uns quants anys, doncs, i la cosa no sembla tenir per ara aturador, la qüestió ha estat *tenir-ne o no tenir-ne* (de televisió, de cotxe, de video...). De televisió, per exemple, ja gairebé en té tothom, encara que sempre queda algun repatani que no en vol tenir. També són legió innombrable els qui tenen cotxe, i pel que fa a l'última novetat, el video, els qui en tenen ja es compten per centenars. Continua essent tema de conversa actual, per tant, en fer referència a tal o tal amic o conegut, demanar si ja en té o bé informar que no, que encara no en té però que en tindrà aviat. Observem, però, que en aquestes converses, les frases tradicionals *Ja en té* (de cotxe) o *Encara no en té* (de televisió de colors), són progressivament substituïdes per *Ja el té* i *Encara no la té*, talment com si hom no es referís a uns artefactes genèrics sinó a uns de concrets i perfectament individualitzats i diferenciats de tots els altres. A

partir del moment en què un es fira un cotxe, aquell vehicle que acaba d'adquirir esdevé el seu cotxe, s'individualitza, i és lògic que digui, aleshores, *El tinc espatllat*, *El tinc al taller*, *Ja el torno a tenir*, etc. Però en el moment en què l'han comprat, com que, encara que hagi triat la marca, li han servit un vehicle qualsevol de la sèrie que ha sortit de la fàbrica, no pot dir, pròpiament, *Ja tinc el cotxe* o *Ja el tinc* sinó *Ja tinc cotxe* (no aquest o aquell, sinó un cotxe qualsevol) i *Ja en tinc*. Anàlogament: *Teniu televisió?* *Jo encara no en tinc*, en lloc de *Teniu la televisió?* *Jo encara no la tinc*. Si diem *Ja tenen la televisió*, o la seva reducció *Ja la tenen*, sembla que indiquem que s'han apoderat del mitjà de comunicació. Més modestament, generalment *Hom té televisió* —*Hom en té*— talment com *Hom té aigua*.

Albert Jané